

College van B&W gemeente Hengelo
Per e-mail gemeente@hengelo.nl

Adviesraad Sociaal
Per email hannekescholtebanis@gmail.com

Betreft: advies wijzigingen begroting – notitie Ondersteuning zorg voor jeugd en wmo – maatregelen voor 2017 en verder.

Kenmerk: AS-17.003

Hengelo, 10 februari 2017

Geacht College van B&W gemeente Hengelo,

Op verzoek van Astrid Donderwinkel per mail d.d. 24 januari jl. brengt de Adviesraad Sociaal advies uit naar aanleiding van de voorgenomen wijzigingen in de begroting. We hebben waardering voor het feit dat we gevraagd zijn over deze notitie advies uit te mogen brengen en zijn ook blij met het moment dat de Adviesraad Sociaal zijn advies mag uitbrengen. Op deze manier zijn we in staat om op een goed moment onze visie te geven. **We gaan ervan uit dat ons advies ook bij de stukken voor de politieke markt zal worden gevoegd zodat aanwezigen daarvan kennis kunnen nemen.**

We hebben kennisgenomen van het stuk en in algemeenheid vallen een paar zaken op. Zo merken we op dat onderbouwingen voor aannames ten aanzien van verwachte besparingen van de voorgestelde maatregelen ontbreken. Het feit dat investeringen en bezuinigingen door elkaar genoemd worden en niet goed duidelijk is waar de bezuinigingen terecht komen maakt het moeilijk totaaloverzicht te krijgen. We kunnen ons voorstellen dat het voor een goede evaluatie van de maatregelen wenselijk is om concreter en duidelijker te zijn.

Op basis van de door Astrid Donderwinkel gestelde vragen in voornoemde e-mail komen we, na de eerste opmerkingen, tot onderhavig advies.

1. Onderschrijft u de maatregelen die het college voornemens is te nemen?

De adviesraad onderschrijft de grote lijnen van de maatregelen niet. De reden hiervoor is dat de koers vooral gericht is op het investeren in de eigen organisatie en te weinig op het inzetten van de reeds beschikbare professionals in het voorveld. Het voorveld is de leefomgeving van de burger: dáár merken ze wat er gebeurt en daar moeten professionals optimaal samenwerken. Vertrouw op de beschikbare deskundigheid en bouw voort op wat er al is aan kwaliteit en voorzieningen. Kortom: versterk het voorveld (scholen, wijkcentra, huisartsen, etcetera) met het reeds aanwezige achterveld. Hierdoor behoud je kwaliteit en worden geen onnodige investeringen gedaan.

Voorts maakt de bezuinigingsoperatie de indruk van een kaasschaafmethode. Op verschillende vlakken gaat een beetje budget weg, veelal door investeringen aan de controlekant. Ons inziens zijn er andere opties mogelijk.

2. Zijn er maatregelen waarvan u twijfelt of zij uitvoerbaar zijn (zonder nadelige gevolgen voor inwoners)?

Ja, meer specifiek:

- Doe-boerderij: de ontwikkeling van dit plan oogt kostbaar en de argumentatie voor de noodzaak ervan ontbreekt. Wij adviseren de ontwikkeling van dit gebied over te laten aan

veldpartijen en vooral te investeren in de bestaande voorzieningen in het voorveld (sportclubs, skatebaan, wijkcentrum: daar waar de jeugd al is). Het bevreemd ons dat de ontwikkeling van de doe-boerderij een bezuiniging moet opleveren in plaatsen op zorgboerderijen. Dit maakt de indruk van oneerlijke concurrentie en dat achten we niet wenselijk.

- Het aanstellen van extra regisseurs jeugdwet. Deze grote investering achten we niet wenselijk en de reden voor de noodzaak ervan is niet beargumenteerd. Een investering van deze orde kan niet gedaan worden zonder dat burgers daarvan effecten merken. De regisseurs verlenen immers geen hulp: zij regisseren. De gemeente zou niet moeten uitvoeren maar samenwerking tussen professionals moeten regisseren en ondersteunen. De koers zouden we liever richting meer vertrouwen in de professionals in het veld zien, omdat dan minder controle nodig is.
- Medische adviezen: op verschillende plekken wordt de medische diagnose opgevoerd. Daar waar de transformatie vraagt om te gaan denken in termen van ondersteuning (tegenover denken in termen van gebrek) past de terugkeer van een medische diagnose in indicatiestellingen niet. De Adviesraad constateert tegenstrijdigheden in de maatregelen: daar waar bij de invalidenkaart deze deels wordt geschrapt, komt de medische diagnose als grondslag weer terug in de WMO-indicatie. Hieruit spreekt bovendien weinig vertrouwen in professionals en burgers. Bovendien veronderstelt het hanteren van medische informatie de aanwezigheid van artsen om dit te toetsen en zijn er ook kosten verbonden aan medische rapportages die we niet terugzien in de maatregelen.

3. *Zijn er naast de voorgestelde maatregelen nog andere maatregelen die u het college adviseert te nemen?*

Ja, navolgend treft u de adviezen van de Adviesraad die vertaald kunnen worden in maatregelen:

- Kies er voor zorgaanbieders een deel van hun budget in te laten zetten in het voorveld (dit als prestatieafspraken), zodat de samenwerking vanuit de professionals als vanzelf tot stand komt en wordt bevorderd. Te denken valt aan de inzet van Praktijkondersteuners bij huisartsen, budgettair neutraal, omdat de hulp in het voorveld beschikbaar komt door deze maatregel. De gemeente stelt zo kaders aan de inzet, kan het zorgaanbod bijsturen, zonder daarin zelf een voortrekkersrol te hoeven voeren.
- We missen in de notitie de concrete inzet in het ontschotten van de in te zetten zorg. Nu ondervinden professionals nog regelmatig belemmeringen bij de uitvoering omdat hulp vanuit verschillende kokers gevraagd/geboden moet worden. Meer ruimte voor integraal maatwerk is van belang en maakt ook minder kostbaar.
- Eenduidig beleid t.a.v. PGB. Het streven van de gemeente is meer PGB vanwege het tarief, wat echter ook meer handhaving betekent. De oorspronkelijke koers was zorg in natura omdat er vanuit cliënten weinig behoefte was aan PGB en de PGB-en aan handavingsproblemen onderhevig waren.
- GGZ specialistisch wordt erg vaak genoemd als mogelijke besparingskans: maatregelen zijn gebaseerd op aannames, geef aan hoe dit gerealiseerd wordt en wees duidelijk om hoeveel budget dit daadwerkelijk gaat.
- Betrek de andere raden, in ieder geval de WMO-adviesraad en de Cliëntenraad Minima Hengelo in het proces rond deze bezuinigingen. De notitie gaat voor een groot deel over bezuinigingen/ombuigingen/investeringen in de WMO en ook de participatiewet wordt benoemd. Deze laatste is nog nauwelijks omschreven en het is raadzaam bij de planvorming hieromtrent advies te betrekken.
- In algemeenheid: Niet investeren in meer regie, sturing en controle: dit geld komt immers niet bij de burger terecht.
- We missen in de notitie de koppeling aan de monitor cliënttevredenheid waarover we enige tijd geleden spraken. Zo lazen we in die monitor bijvoorbeeld dat burgers die gebruik maken van cliëntondersteuning daarover zeer tevreden zijn, maar ook dat de mogelijkheid voor het

verkrijgen van deze ondersteuning nog bij weinig burgers bekend is. Juist de cliëntondersteuning kan een belangrijke rol spelen in het getransformeerd ondersteunen van burgers bij het keuzeproces in zijn ondersteuning.

- Investeer in plaats van controle en sturing in scholing, training en samenwerking in het veld van de ondersteuning (WMO en jeugdwet).
- De vraag (van de burger) moet leidend zijn, niet het aanbod of resultaat. De doe-boerderij is een voorbeeld van aanbodgericht ontwikkelen. Geef de ontwikkeling aan het veld en bezie of er een marktpartij is die hier ondernemersrisico op wil lopen. Dat geeft een goede indicatie over de haalbaarheid van het plan en maakt het voor de gemeente minder risicovol.
- De regisseurs moeten gaan registreren en zich oefenen in terughoudendheid. We merken een sterke neiging om te gaan uitvoeren/op de stoel van de professional gaan zitten. Training, scholing en vertrouwen zijn hierbij sleutelbegrippen.

De Adviesraad wordt graag op de hoogte gebracht van hetgeen in de politieke markt is besproken en verneemt graag een inhoudelijke reactie op dit advies. Desgewenst zijn we graag bereid om op enig moment ons advies toe te lichten.

Met vriendelijke groet, namens de Adviesraad Sociaal,

Mark Weghorst (voorzitter)

Hanneke Scholte (secretaris)